İŞKUR

2019

SİİRT

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

SİİRT ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

SİİRT İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Eyyüp ORAK

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşsizlik, yeterli düzeyde istihdam oluşturamamak ve nitelikli işgücünün yetersiz olması, hiç şüphesiz ki günümüz işgücü piyasasının en önemli sorunlarındandır. Bu durum aynı zamanda sosyal, psikolojik ve ekonomik problemler gibi alt sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdamı artırmaya yönelik yatırımlar ve politikalar üretmek, tüm ülkeler için zorunluluk haline gelmiştir. Bu çalışmaları daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla öncelikle işgücü piyasasının taleplerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde uygun istihdam politikaları oluşturmak, işgücü piyasasından elde edilen verilerle mümkün olacaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2010 yılından günümüze yerel düzeyde uygulanacak işsizlik ve istihdam politikalarının, etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla, işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin istediği özelliklerde nitelikli işgücüne daha kolay ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR, kurum sisteminde yer alan kayıtlı işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu şekilde işverenin nitelikli eleman ihtiyacı karşılanır iken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İŞKUR tarafından sunulan hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesi adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü İş ve Meslek Danışmanlarına, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Siirt İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Ali Fuat ATİK
Siirt Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Siirt'te ise bu kapsamda 157 işletme ziyaret edilmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Analizi" raporu, hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

Ömer ASLAN
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ iii
ŞEKİLLER LİSTESİ iv
KISALTMALAR v
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 7
Aktif İşgücü Programları 9
İşsizlik Ödeneği 13
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 16
Mevcut İstihdam 27
AÇIK İŞLER 31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 40
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 44
SONUÇ 51
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 55

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 7
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 9
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 12
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 21
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları 25
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 26
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 27
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 28
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 30
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı 32
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 37
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 37
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 38
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 39
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 40
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 41
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 42
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 44
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 45
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 46
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 47
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 6
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 8
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 13
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 17
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 18
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 19
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 19
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 20
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 22
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 23
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 24
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 26
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 30
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 31
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 33
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 35
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 36
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 42
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 43
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 48
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 49

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Siirt İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 132 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 14 sektörde tam sayım yapılmıştır. Siirt ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 6 bin 897 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 6 bin 062 çalışan erkeklerden, 835 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Siirt ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; İnşaat ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri Mesleklerdir.

Siirt ilinde açık iş oranı yüzde 0,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Siirt ili açık iş oranı bakımından 0,9 puanlık farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,1 ile Eğitim sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 18 kişilik açık iş mevcuttur. Siirt ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Profesyonel Meslek Mensupları, Hizmet Ve Satış Elemanları ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır. İl genelinde açık işlerin yüzde 7,3'ü için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Siirt ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Siirt ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Düz Dikiş Makineci mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Makineci (Dikiş) mesleği takip etmektedir. Eleman teminde

güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Siirt ilinde işverenlerin yüzde 26,4'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Siirt ilinde ülke genelinden farklı olarak yüzde 9,3'tür.

Siirt ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 58,1'i, İŞKUR'un Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 16,3'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 28,7'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Siirt ilinde Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe ise işverenlerin yarısı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Siirt İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Siirt işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Siirt İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Siirt ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Siirt ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

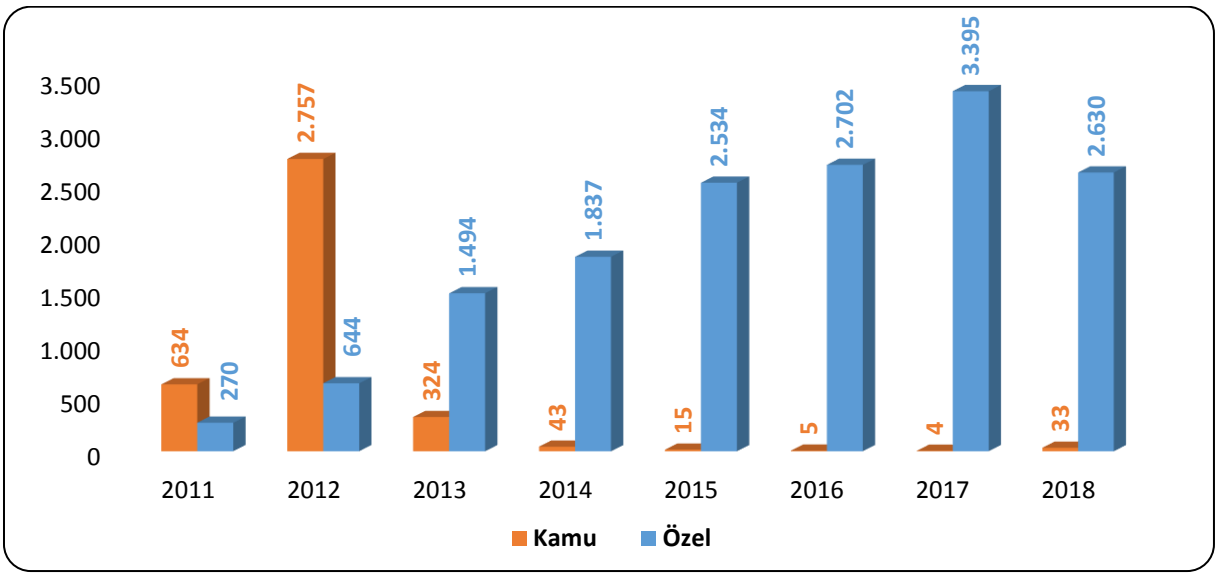

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 904 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 2 bin 663 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2012 yılı bir önceki yıla göre artış eğilimi göstermiştir. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 25,6 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında

incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2012 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	622
Beden İşçisi (İnşaat)	128
Garson (Servis Elemanı)	121
Satış Danışmanı / Uzmanı	107
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	100
Servis Şoförü (Okul)	97
Temizlik Görevlisi	81
Dokuma Konfeksiyon Makineci	79
Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)	75
Sekreter	68

Kaynak: İŞKUR

Siirt ilinde 2018 yılında 2 bin 663 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 622 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 23,4'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (İnşaat) ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

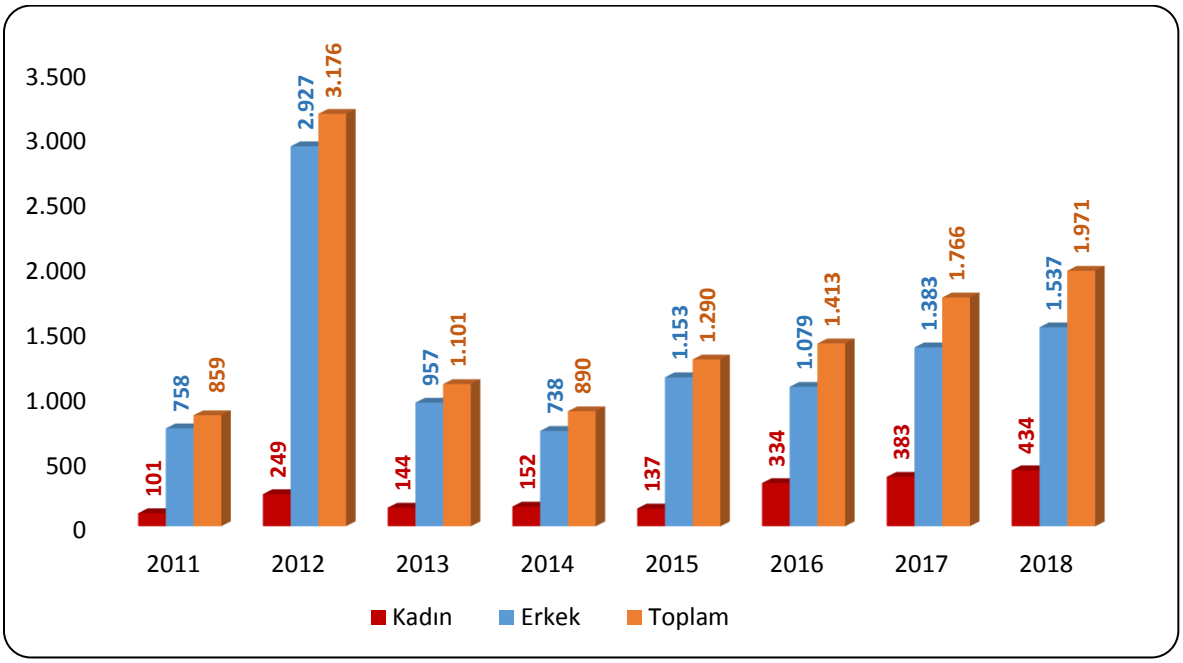

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 859 olan Siirt ilinde işe yerleştirilenlerin 758'si erkek, geri kalan 101 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2012 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 3 bin 176 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 22 'si kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı yıllar içerisinde değişiklik göstermiş olup 2018 yılında 434 kişi olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	437	23	460
Beden İşçisi (İnşaat)	105	0	105
Garson (Servis Elemanı)	93	11	104
Satış Danışmanı / Uzmanı	67	27	94
Sekreter	22	46	68
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	30	38	68
Servis Şoförü (Okul)	61	0	61
Temizlik Görevlisi	36	19	55
Tuğla İmal İşçisi	42	12	54
Büro Memuru (Genel)	45	8	53

Kaynak: İŞKUR

Siirt ilinde 460 kişilik işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 23,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (İnşaat) ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (İnşaat) mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise en çok Sekreter ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

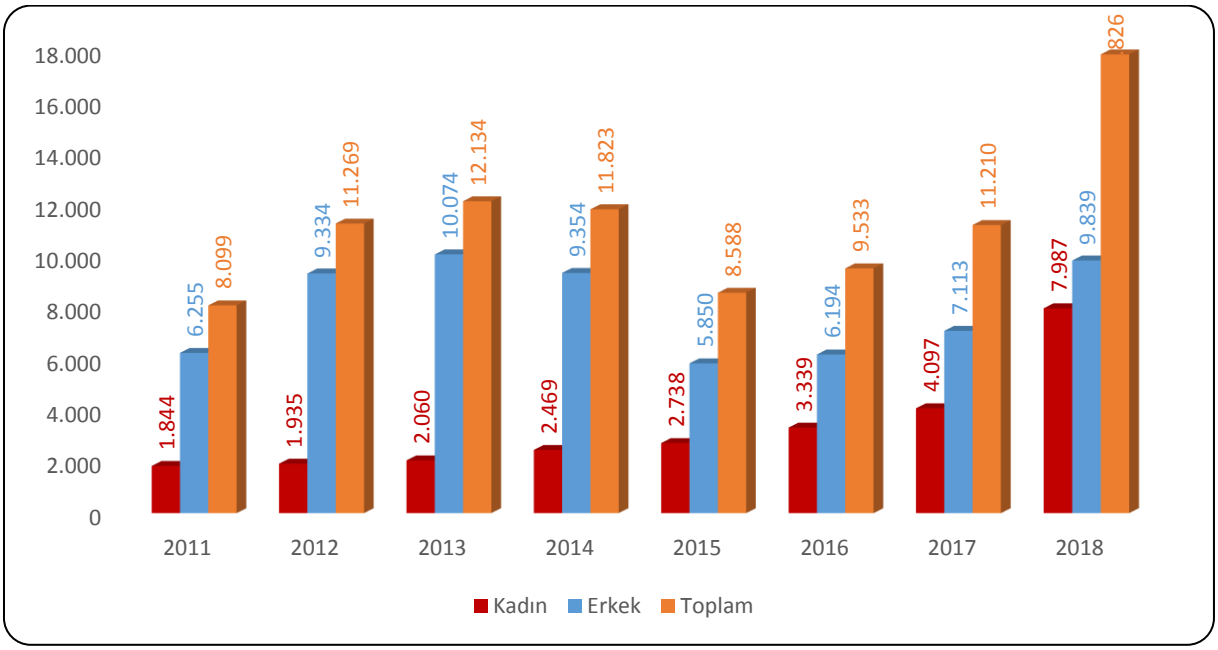

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Siirt ilinde İŞKUR'a kayıtlı 8 bin 099 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 6 bin 255'ı erkek, 1 bin 844'i ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 18 bin 826 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında genel olarak değişkenlik dikkat çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Siirt'da 1 bin 844 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 7 bin 987'ye yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Siirt ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Siirt ilinde Kuruma kayıtlı 9 bin 196 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Siirt ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %48,8'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru(Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, , Beden İşçisi (Temizlik),Büro Memuru(Genel) Satış Danışmanı / Uzmanı gibi

mesleklerin yanı sıra Aşçı ve Antep Fıstığı Yetişçiliği gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	33	264	315	579
2012	45	315	494	809
2013	8	59	72	131
2014	29	200	334	534
2015	23	142	338	480
2016	19	174	245	419
2017	20	168	384	552
2018	22	229	210	439

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları 2015 yılına kadar değişkenlik göstermiş olup 2016 yılı itibari ile artış eğilimi göstermiştir. 2018 yılında ise düzenlenen 22 mesleki eğitim kursuna 439 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 210 ’u erkek, 229’u kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 52,2’sinin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında

katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Antep Fıstığı Yetiştiricisi	Antep Fıstığı Yetiştiricisi	Antep Fıstığı Yetiştiricisi
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Arıcı
Asma Yetiştiricisi	Asma Yetiştiricisi	Asma Yetiştiricisi
Arıcı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Yöresel Bez Dokumacısı
Yöresel Bez Dokumacısı	Arıcı	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Yöresel Bez Dokumacısı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), Antep Fıstığı Yetiştiricisi ve Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Dokuma Konfeksiyon Makineci, Antep Fıstığı Yetiştiricisi ve Arıcı mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), Antep Fıstığı Yetiştiricisi ile Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2011	7	0	19	19
2012	91	33	116	149
2013	155	73	160	233
2014	222	110	204	314
2015	344	188	331	519
2016	263	160	296	456
2017	373	250	496	746
2018	435	342	471	813

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2011 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı genel oranda artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 435 program düzenlenmiş olup toplam 813 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 42,1'i kadınlardan, yüzde 57,9'u ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Satış Elemanı (Perakende)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Satış Elemanı (Perakende)	Garson (Servis Elemanı)	Satış Elemanı (Perakende)
Garson (Servis Elemanı)	Büro Memuru (Genel)	Sekreter
Reyon Görevlisi	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Çocuk Gelişimi Meslek Elemanı
Büro Memuru (Genel)	Satış Elemanı (Toptan)	Aşçı Yardımcısı
Aşçı Yardımcısı	Reyon Görevlisi	Makineci (Dikiş)
Sekreter	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	Hemşire
Makineci (Dikiş)	Büro İşçisi	Reyon Görevlisi
Hemşire	Aşçı Yardımcısı	Garson (Servis Elemanı)
Satış Elemanı (Toptan)	Cep Telefonu Ve Aksesuarları Satış Elemanı	Cep Telefonu Ve Aksesuarları Satış Elemanı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Siirt ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Satış Elemanı (Perakende) ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde düzenlenmiştir. Bu meslekler, Satış Elemanı (Perakende), Garson (Servis Elemanı) ve Büro Memuru (Genel) erkek katılımcılar için ilk üç sırada yer almaktadır, kadın katılımcılar da ise ilk üç sırada Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Satış Elemanı (Perakende) ve Sekreter yer almaktadır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2011	2	11	27	38
2012	3	21	57	78
2013	7	54	126	180
2014	11	45	186	231
2015	17	95	355	450
2016	19	79	432	511
2017	14	89	314	403
2018	29	194	558	752

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 29 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre yüzde 86,6 daha fazladır. Programa 2018 yılında 194'ü kadın, 558'i erkek olmak üzere toplam 752 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

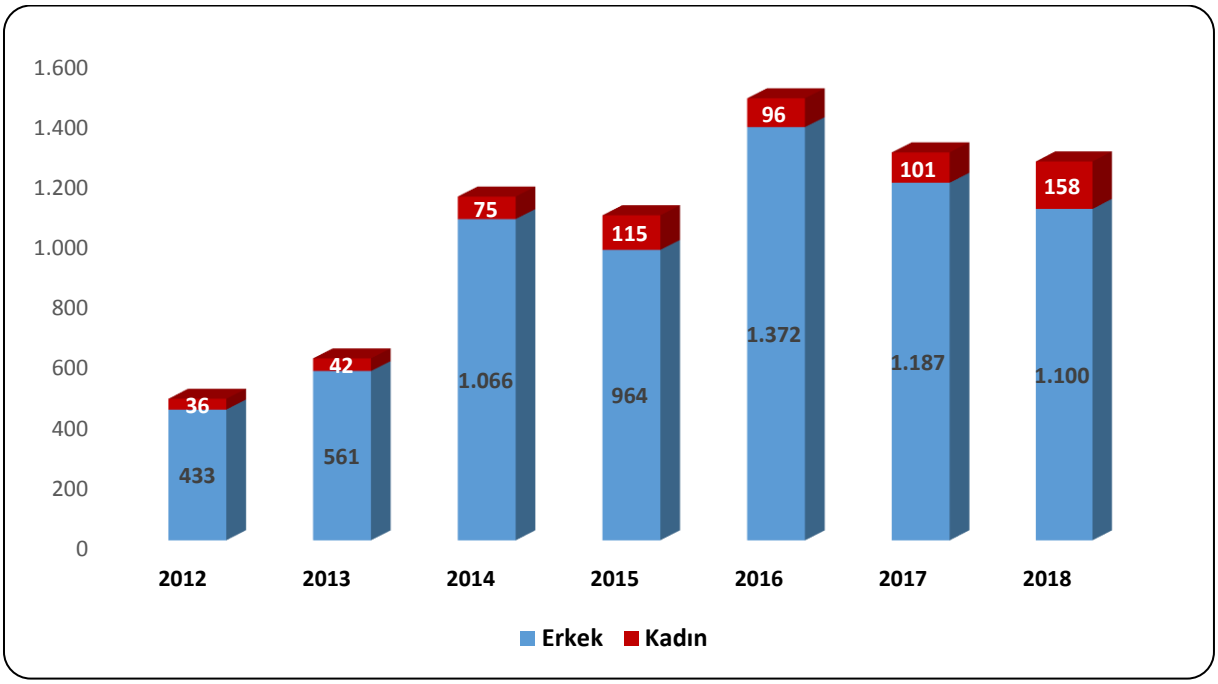

Kaynak: İŞKUR

Siirt ilinde 2018 yılında yüzde 12,6'sı kadın olmak üzere 1 bin 258 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 2,3 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Siirt ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup

bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Siirt ilinde 132 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 6 bin 897 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Siirt ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Siirt ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İnşaat	41
Toptan ve perakende ticaret	23
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	11
İmalat	10
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10
Ulaştırma ve depolama	8
Eğitim	7
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4
Madencilik ve taş ocakçılığı	3
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Gayrimenkul faaliyetleri	1
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	**132**

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Siirt ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 31'i İnşaat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 13,5 seviyesindedir. Bu durumda Siirt ilinde İnşaat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma Toptan ve perakende ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 19,1 iken Siirt ilinde Toptan ve perakende ticaret sektörünün payı yüzde 17,1 düzeyindedir. Siirt ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden

işletmelerin yarıdan fazlası İnşaat , Toptan ve Perakende Ticaret ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Diğer hizmet faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri ve Bilgi ve iletişim sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Siirt ili düzeyinde yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

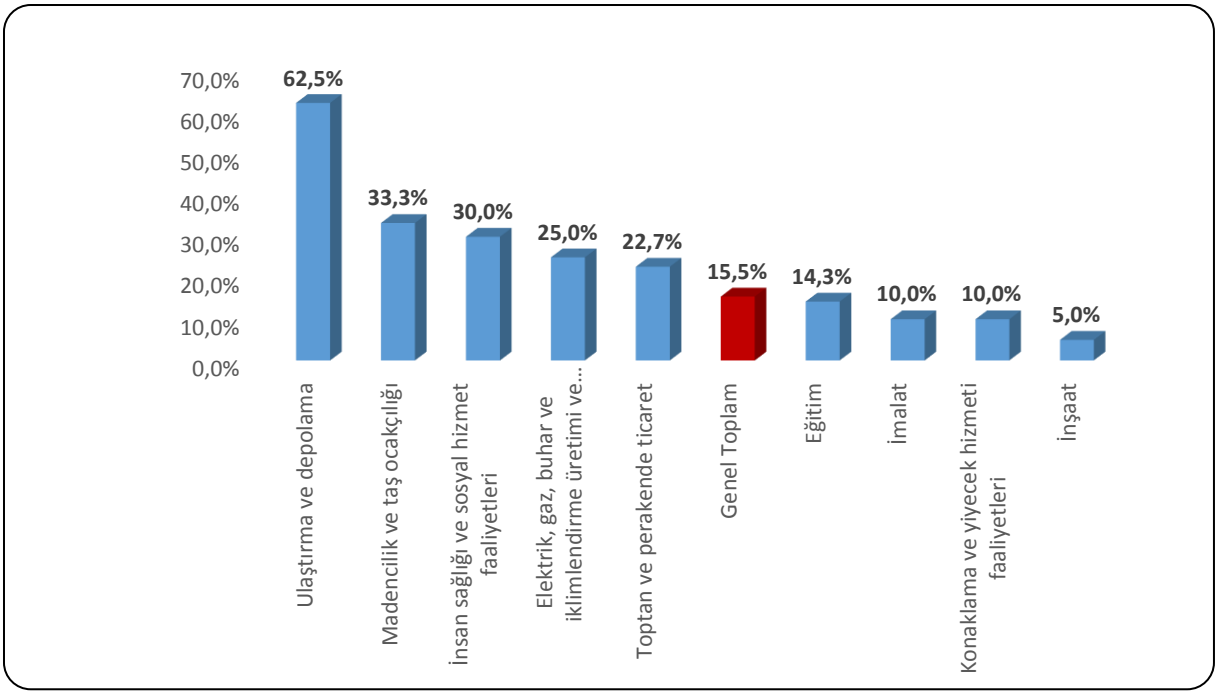

Kaynak: İPA 2019

Siirt ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 15,5 olarak gerçekleşmiştir. Ulaştırma ve depolama sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 62.5'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 33,3'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 30 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

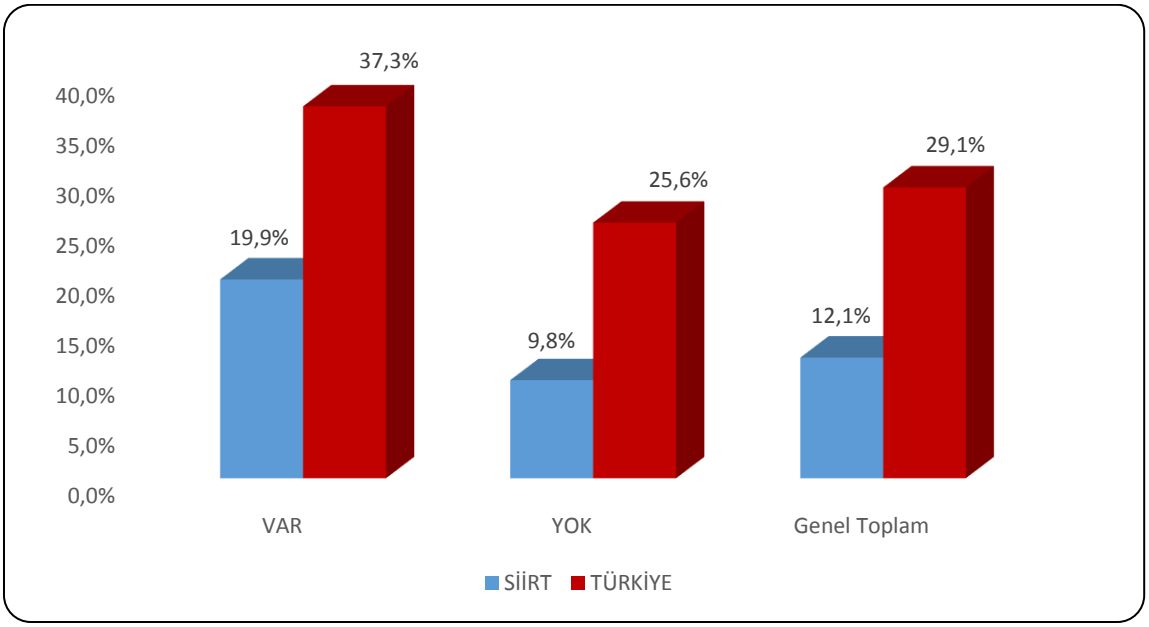

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Siirt ilinde bu oran yüzde 12,1 olarak gerçekleşmiştir. Siirt ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 9,8 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 19,9 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Siirt ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

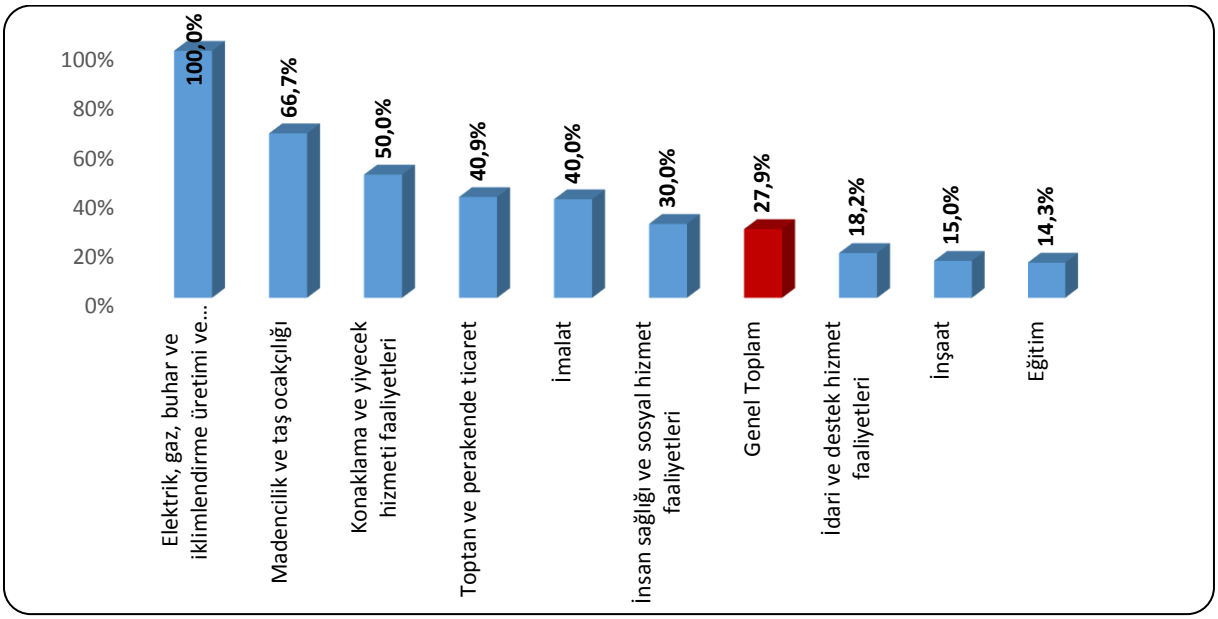

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde işletmelerin yüzde 27,9'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Siirt ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe vardiyalı çalışma yüzde yüz çıkmasındaki en büyük etken 20+ istihdamlı işletmeler içinde 4 işletme olmasıdır. Eğitim sektörü ise yüzde 14,3 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

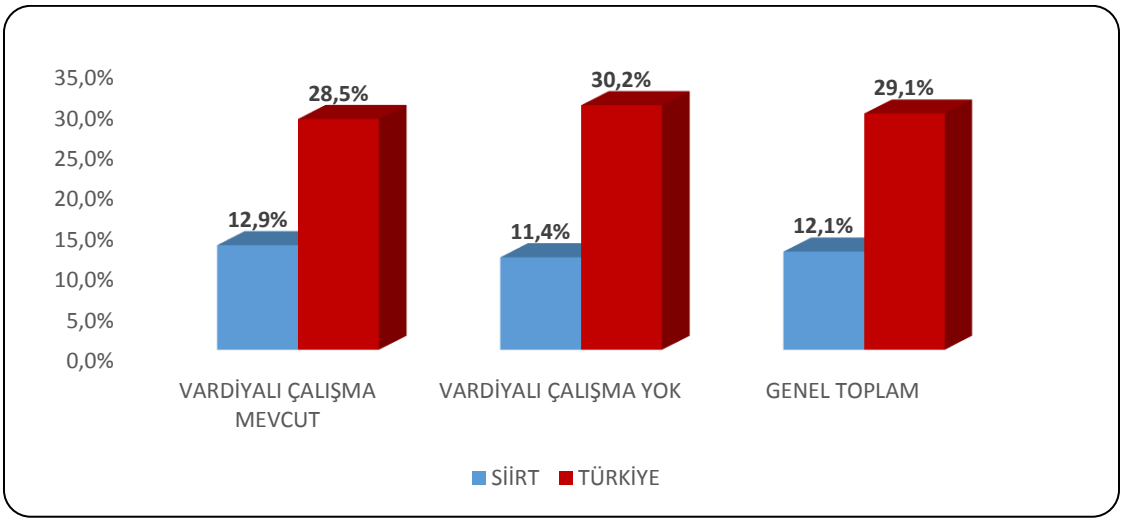

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime zıt bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Siirt ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha düşüktür. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 12,9'ü kadın, yüzde 82,1'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 11,4'e düşmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Siirt ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 12,1'sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan 1'si kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Siirt ilinde de zıt yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

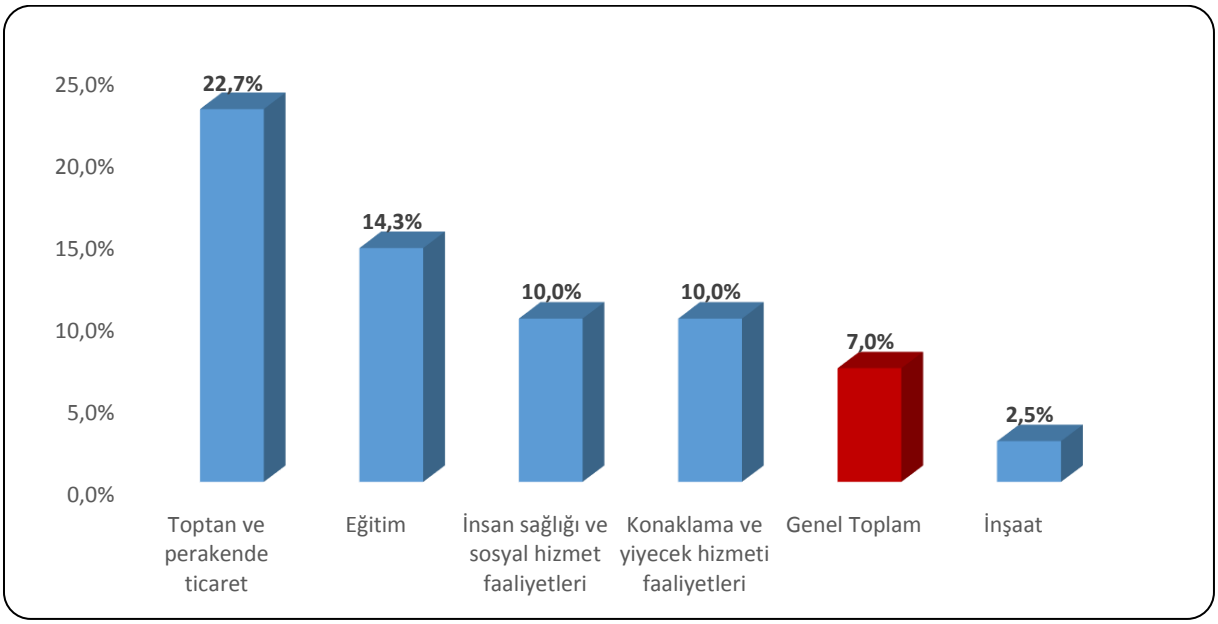

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilindeki işletmelerin yüzde 7'sinde ihracat yapılmaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 22,7'si ihracat yapmakta, ikinci sırada iseEğitim sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör dışında İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü de ihracat yapan işletme oranı anlamında Siirt ili ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından Toptan ve perakende ticaret sektörünün payı yüzde 17,1 iken, ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Siirt ilinde işletmelerin yüzde 11,6'sı e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	93,9%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	3,5%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	1,8%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	1,8%
Finansman yetersizliği	0,9%

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

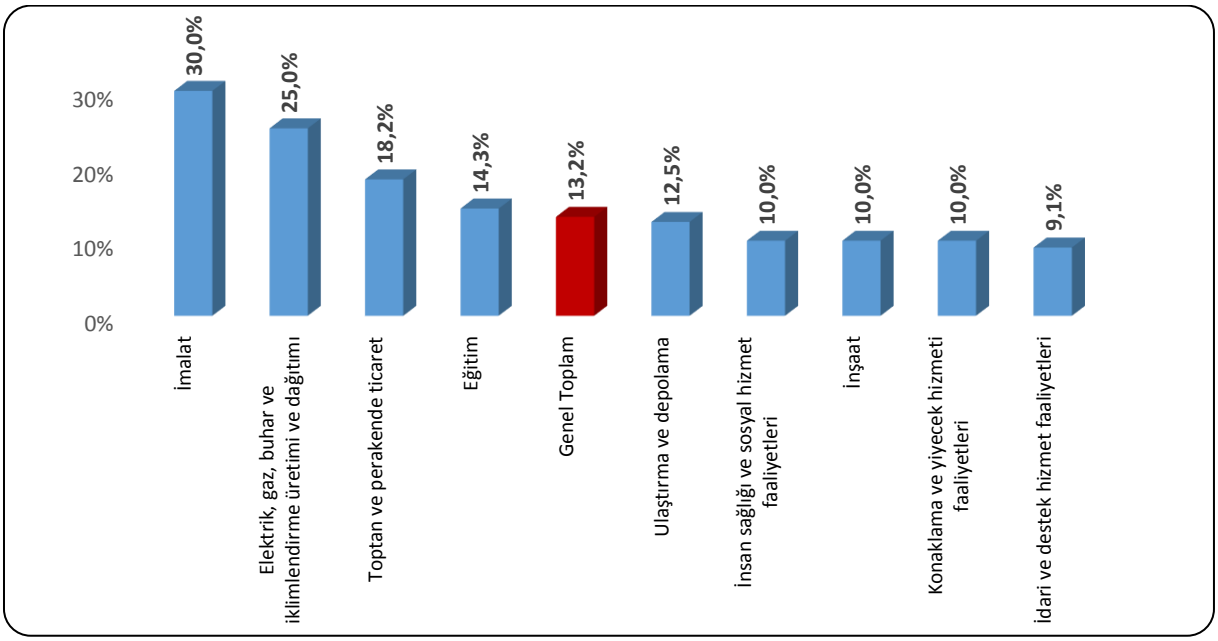

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde 18 sektörden 10 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 13,2 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 30'u Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörü ise yüzde 25 ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Siirt ilinde en fazla işletme İnşaat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 10 ile il ortalamasının altında yer almaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

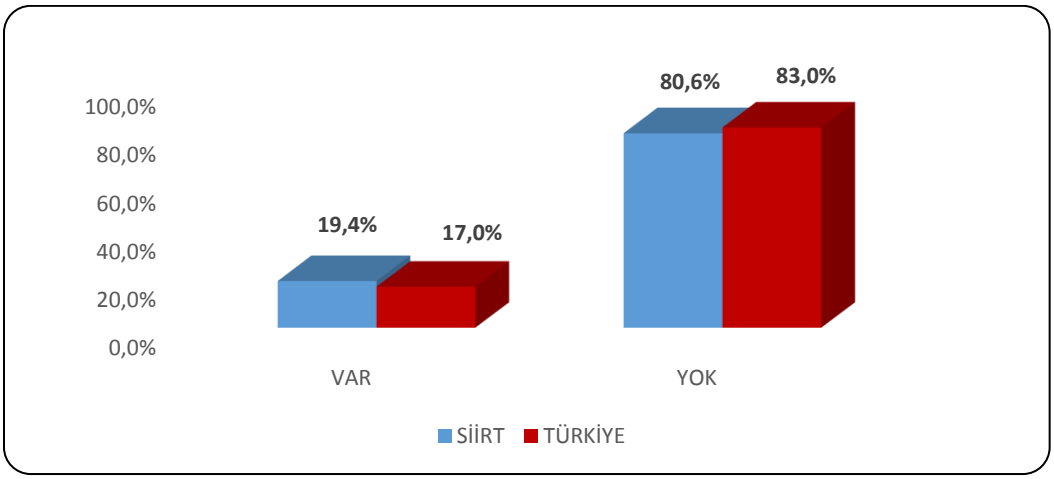

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 19,4'si gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Siirt ili Türkiye ortalamasının üzerindedir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

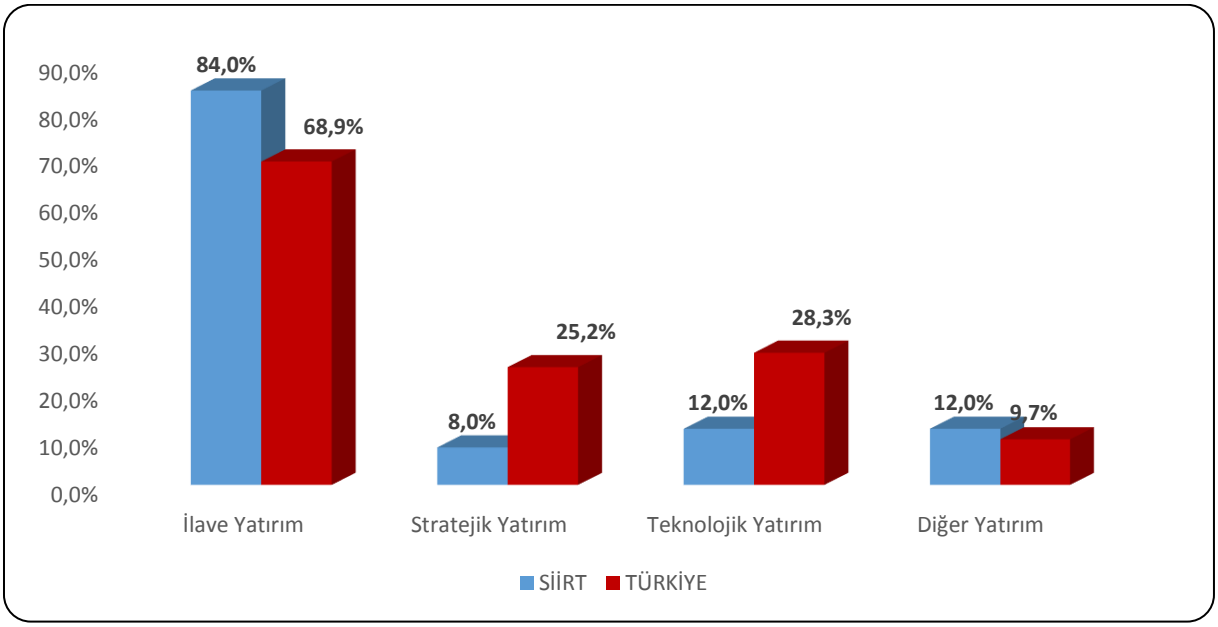

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Siirt ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 84'ü ilave yatırım, yüzde 20'si teknolojik yatırım ve stratejik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

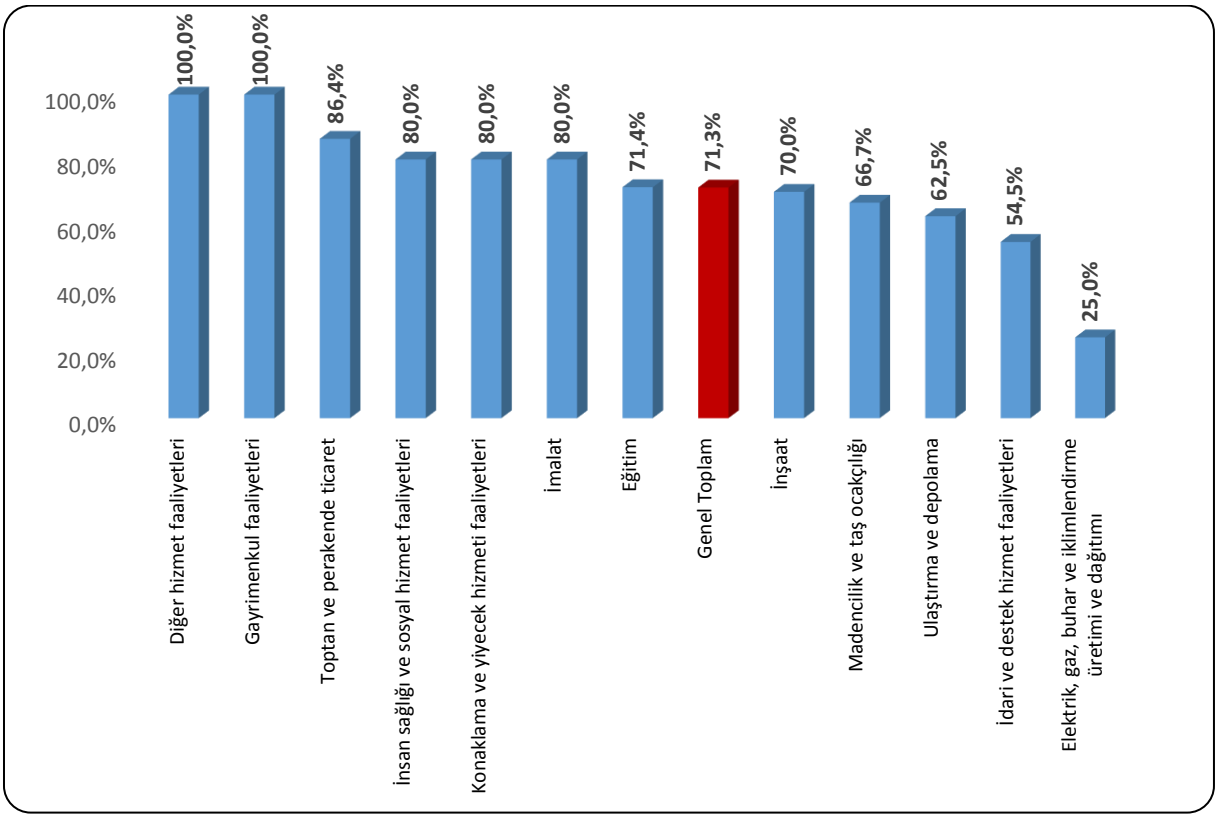

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Siirt ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 71,3'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Siirt ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Siirt ilinde Diğer hizmet faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İnşaat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 71,3'in altında yüzde 70 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İnşaat	75,0%	28,6%	25,0%	0,0%	0,0%	14,3%
Toptan ve perakende ticaret	78,9%	63,2%	63,2%	0,0%	0,0%	52,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	62,5%	62,5%	100,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	75,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	37,5%
İmalat	100,0%	75,0%	75,0%	0,0%	25,0%	62,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	100,0%	16,7%	33,3%	16,7%	16,7%	33,3%
Eğitim	100,0%	100,0%	80,0%	0,0%	0,0%	60,0%
Ulaştırma ve depolama	60,0%	60,0%	40,0%	0,0%	0,0%	20,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**79,3%**	**48,9%**	**52,2%**	**1,1%**	**3,3%**	**37,0%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 48,9'u İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 79,3'ü Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 52,2'si ise İşbaşı Eğitim Programı kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Siirt ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İnşaat sektöründe işverenlerin yüzde 28,6'sı İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 75'i Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 25'si ise İşbaşı Eğitim Programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Desteklenecek Alan	Oran
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	58,1%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	58,1%
İşbaşı Eğitim Programı	58,1%
İşe Uygun Eleman Temini	36,4%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	6,2%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	6,2%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenler yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği , İşbaşı Eğitim Programı ve yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteğini eşit oranda isteyip bu oran yüzde 58,1 cevabını vermiştir. İşe Uygun Eleman Temini dördüncü sırada yer alırken, sonrasında ise İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

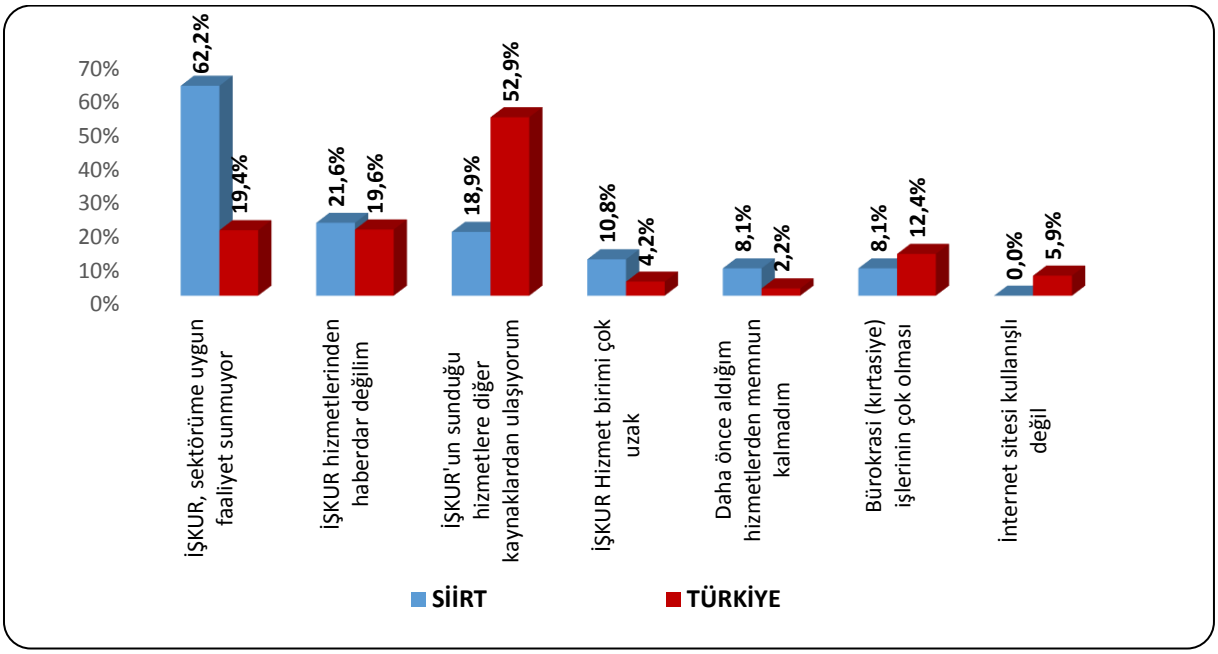

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 62,2 ile İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor, yüzde 21 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim ve yüzde 18,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Siirt ilinde farklı bir durum söz konusu olup ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diye işverenlerin oranı Siirt iline göre daha yüksek seviyededir. Siirt ilinde ise İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Siirt ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Siirt ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 6 bin 897 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 6 bin 62 erkek çalışan ve 835 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İnşaat	28	1.903	1.931
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	69	763	832
Ulaştırma ve depolama	16	750	766
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	337	411	748
Toptan ve perakende ticaret	133	614	747
İmalat	114	453	567
Madencilik ve taş ocakçılığı	7	508	515
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	28	287	315
Eğitim	80	138	218
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	14	131	146
Diğer hizmet faaliyetleri	2	40	42
Gayrimenkul faaliyetleri	2	33	35
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	23	24
Bilgi ve iletişim	4	8	12
Genel Toplam	**835**	**6.062**	**6.897**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Siirt ilinde çalışanların önemli bir kısmı İnşaat ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 40'ı bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 40'ı İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe çalışmaktadır. Siirt ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör de İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe çalışanların yüzde 45,1'ini kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	22	1.770	1.791
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	133	1.040	1.173
Hizmet Ve Satış Elemanları	154	816	969
Profesyonel Meslek Mensupları	303	489	792
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	16	737	753
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	75	537	612
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	122	409	531
Yöneticiler	10	191	201
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	75	75
Genel Toplam	**835**	**6.062**	**6.897**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır. Toplam çalışanlar içerisinde Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcıların oranı yüzde 25,9 seviyesindedir. Siirt ilindeki kadın çalışanların yüzde 2,6'sı; erkek çalışanları ise yüzde 29,2'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 17'si bu meslek grubunda istihda edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 14 oran ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır.

Siirt ilinde Profesyonel Meslek Mensupları en fazla kadın çalışan sayısına sahip meslek grubudur. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubu ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Servis Şoförü (Okul)	Hemşire	Servis Şoförü (Okul)
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Kamyon Şoförü	Sekreter	Kamyon Şoförü
Güvenlik Görevlisi	Kasiyer	Güvenlik Görevlisi
Beden İşçisi(İnşaat)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Beden İşçisi (İnşaat)
Beden İşçisi (Genel)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Beden İşçisi (Genel)
Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı	Okul Öncesi Öğretmeni	Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı
Garson (Servis Elemanı)	Çocuk Gelişimi Meslek Elemanı	Garson (Servis Elemanı)
Hemşire	Garson (Servis Elemanı)	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri	Tır-Çekici Şoförü

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Siirt ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Servis Şoförü (Okul), Temizlik Görevlisi ve Kamyon Şoförü meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Hemşire, Temizlik Görevlisi ve Sekreter; Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise Servis Şoförü (Okul), Temizlik Görevlisi ve Kamyon Şoförü meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

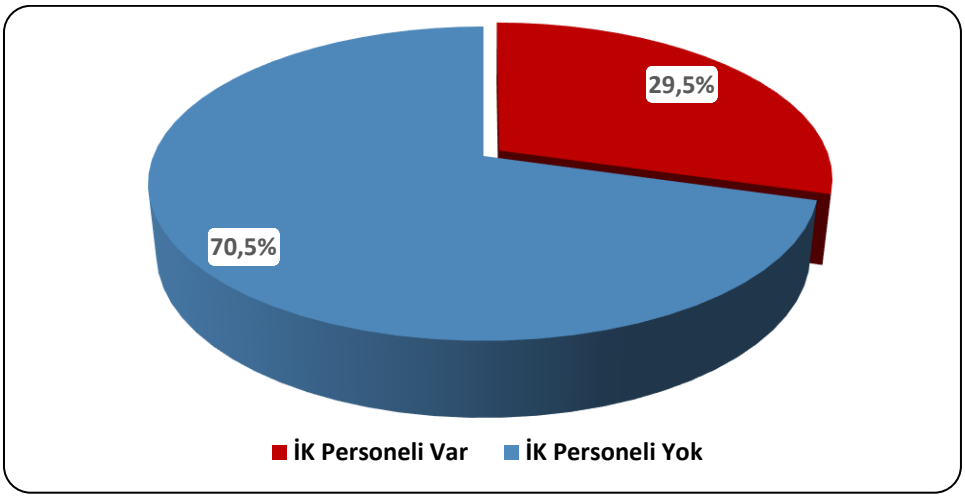

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Siirt ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yalnızca yüzde 29,5'inde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe bu oran yüzde 75, Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe yüzde 66,7 ve İmalat sektöründe ise yüzde 40 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

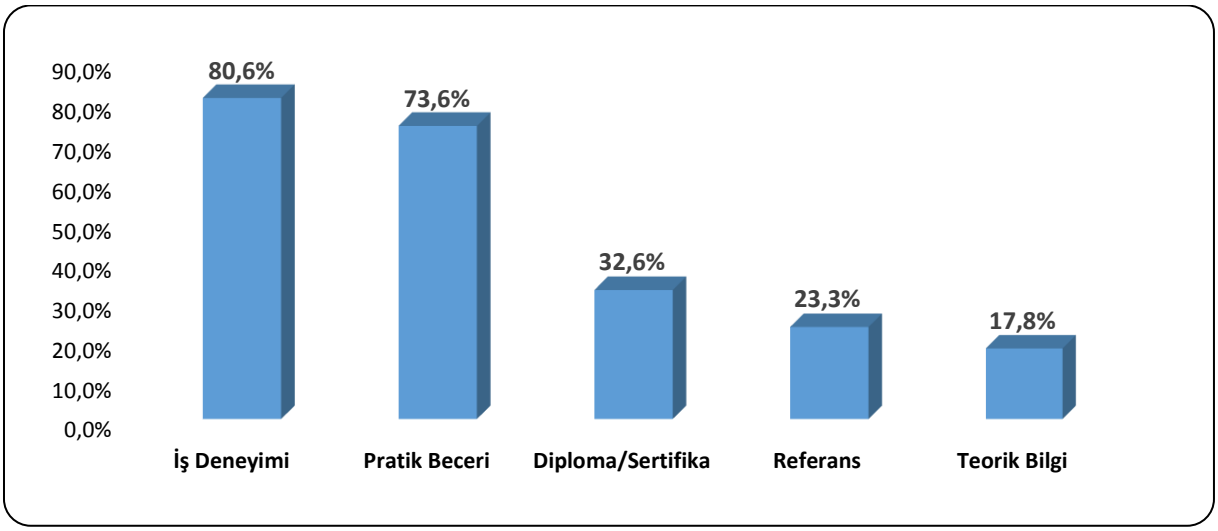

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 80,6'sı İş Deneyimi, yüzde 73,6'sı Pratik Beceri ve yüzde 32,6'sı ise Diploma/Sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Siirt ilinden farklı olarak yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriter olmasına rağmen Siirt ilinde ise İş Deneyimi en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan

tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12	3,8%	30,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	9	1,2%	30,0%
Eğitim	9	4,1%	14,3%
Toptan ve perakende ticaret	5	0,7%	13,6%
İmalat	4	0,7%	10,0%
İnşaat	2	0,1%	5,0%
Genel Toplam	**42**	**0,6%**	**10,1%**

Kaynak: İPA 2019

Siirt ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 13 işletmede 42 açık iş tespit edilmiştir. Siirt ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü Siirt ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olmamasına rağmen toplam 42 kişilik açık işin yüzde 28,5'ine tekabül eden 12 kişilik kısmı bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin olduğu diğer sektörler ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim, Toptan ve perakende ticaret, İmalat ve inşaat sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Siirt ilinde açık iş oranı yüzde 0,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Siirt ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Siirt ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,1 ile Eğitim sektörü olarak tespit edilmiştir.

Siirt ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 10,1'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

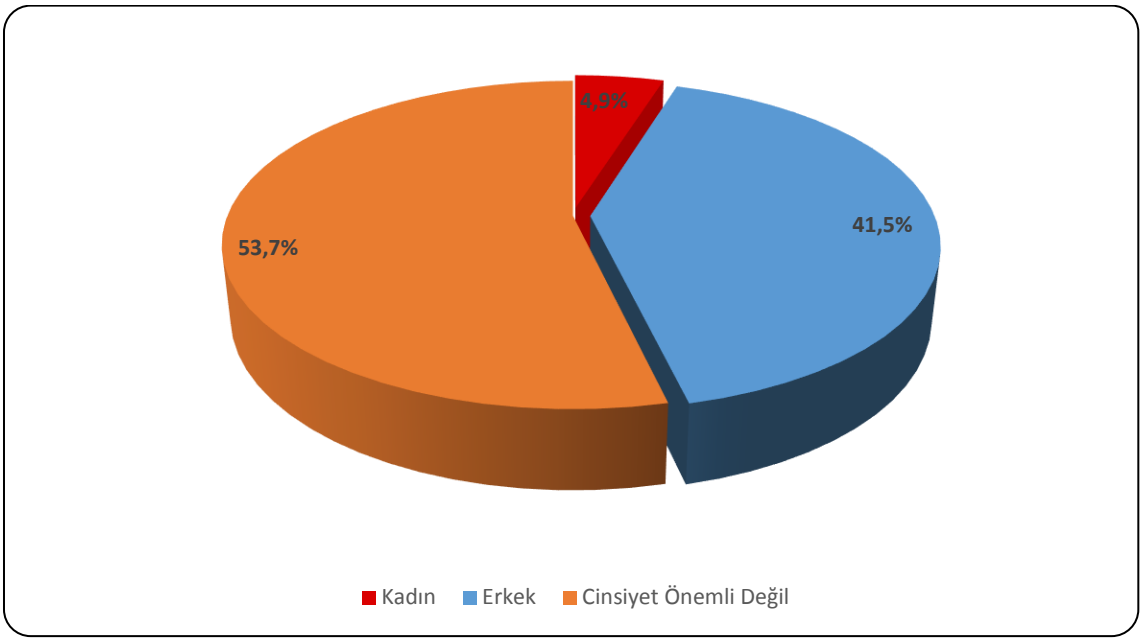

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Siirt ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Siirt ilinde işverenler açık işlerin yüzde 53,7'sında cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Siirt ilinde yüzde 4,9 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Siirt ilinde ise işverenlerin yüzde 41,5'si mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

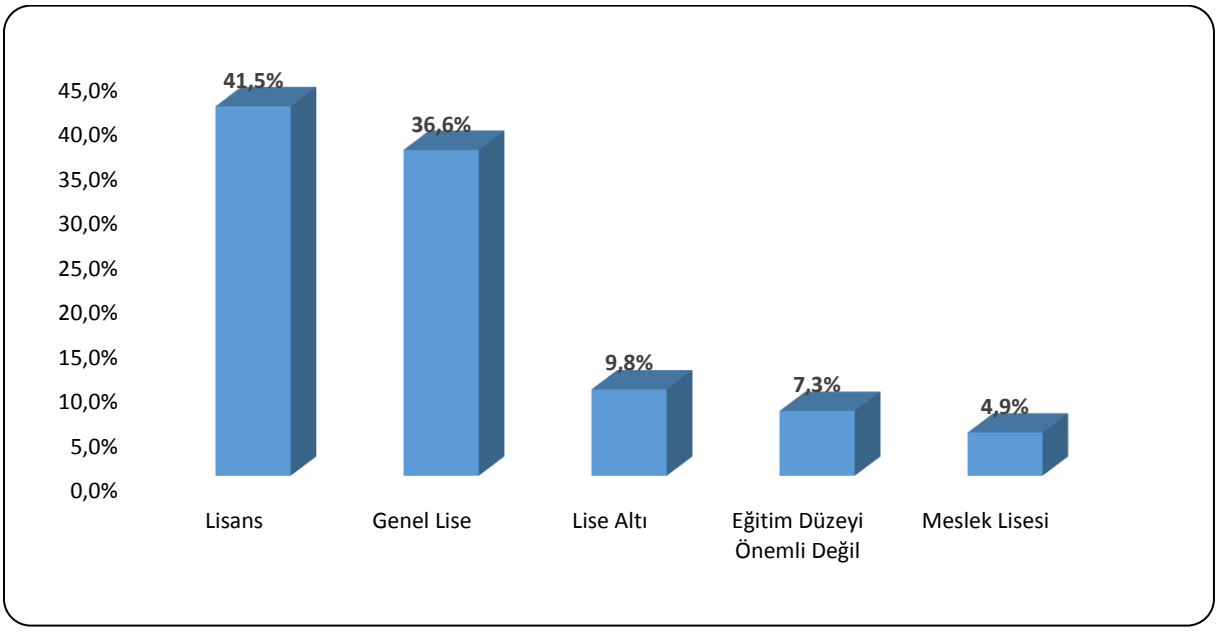

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Siirt ilindeki açık işlerin yüzde 41,5'sinde işverenler Lisans eğitim düzeyini istediklerini belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 36,6'sında ise Genel lise mezunu talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

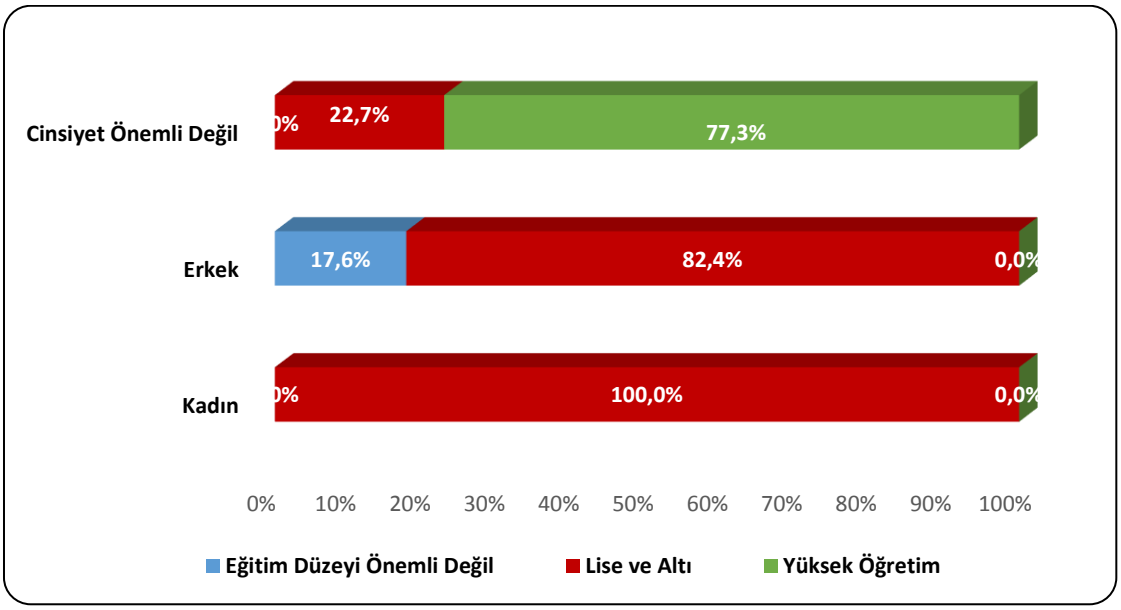

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 22,7 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 77,3 oranında yüksek öğretim seviyesi talep

edilmiştir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 82,4 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerin tamamında eğitim düzeyini Lise ve Altı belirtilmiştir. Kadınların tercih edildiği açık işler için asgari lise altı eğitim talebi olan işveren bulunmamaktadır.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

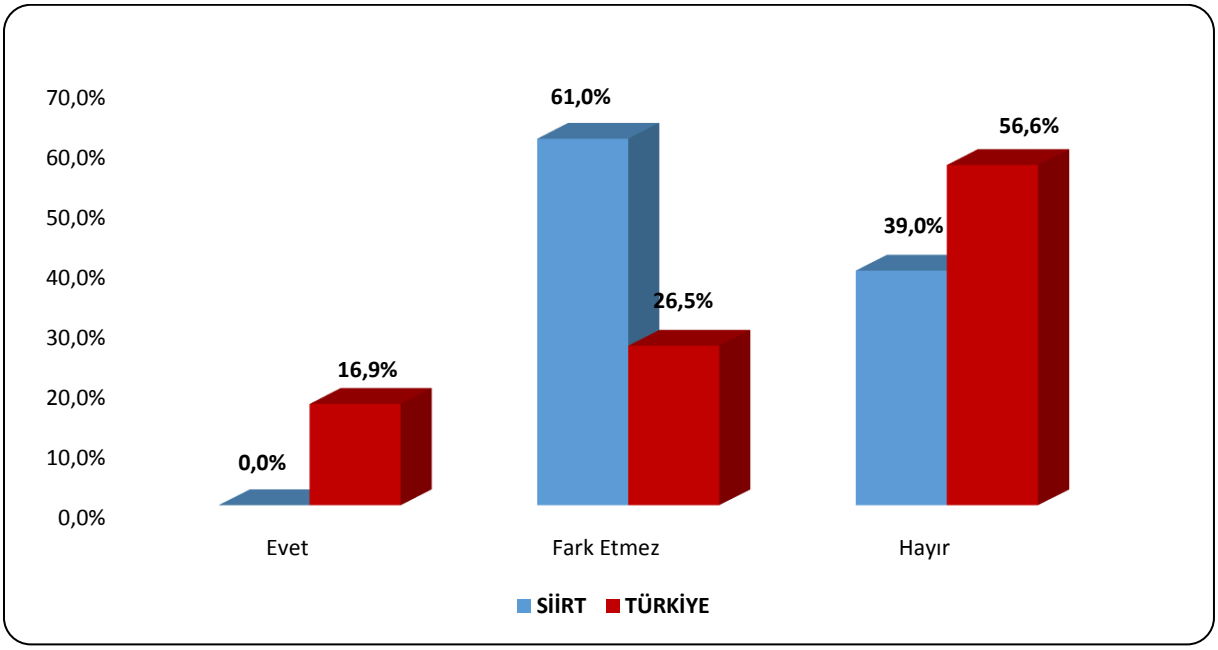

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Siirt ilinde mevcut açık işlerin hiç biri için işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmemiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 61 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 61'inde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Siirt ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

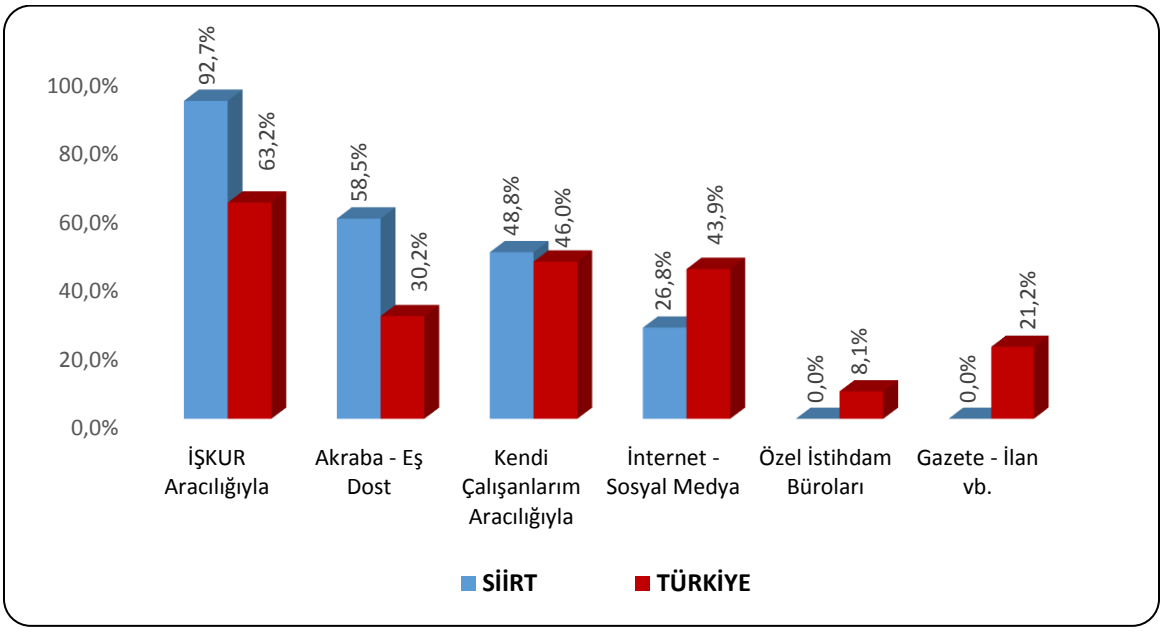

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Siirt ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Siirt ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 92,7 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Siirt ilinde ikinci sırada yüzde 58,5 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 48,8 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
İletişim ve İfade Yeteneği	-	2	1	1
Takım Çalışması	-	1	2	1
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	-	6	3	2
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	-	3	5	3
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	-	5	4	4
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	1	4	7	5
Analitik Düşünebilme	1	7	6	6
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	-	-	5	7
Bilgisayar Kullanımı	1	7	7	8
Yabancı Dil	-	-	7	9

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, İletişim ve İfade yeteneği ile birlikte Takım Çalışması becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işler için İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü, Analitik Düşünebilme ve Bilgisayar Kullanımı becerisi aranmaktadır.Cinsiyetin önemli olmadığı iletişim ve ifade Yeteneği beceresi, erkeklerde ise Takım Çalışması tercih edildiği açık işlerde işverenler tarafından en çok aranan beceridir.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Profesyonel Meslek Mensupları	18	2,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	10	1,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	4	0,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3	0,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3	0,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3	0,6%
Genel Toplam	**42**	**0,6%**

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 43,9'dır. İkinci sırada ise Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Siirt ili için tespit edilen yüzde 0,6'lık açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 2,3 ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla Hizmet Ve Satış Elemanları ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla
Profesyonel Meslek Mensupları	44,4%	55,6%	88,9%	77,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	30,0%	10,0%	90,0%	30,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**58,5%**	**26,8%**	**92,7%**	**48,8%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Genel olarak meslek gruplarına ait açık işler için İŞKUR arama kanalı olarak işverenler için ilk sırada tercih edilmiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve
Garson (Servis Elemanı)	4	-	2	-	-	3	1	-
Pazarlamacı	-	-	1	-	2	-	3	-
Kurye	-	-	1	3	-	-	2	-
Türkçe Öğretmeni	-	-	1	3	-	-	2	-
İlköğretim Matematik Öğretmeni	-	-	1	3	-	-	2	-
Okul Öncesi Öğretmeni	3	1	1	-	-	2	2	3
Sekreter	-	2	-	-	3	-	-	-
Döner Kepçeli Ekskavatör Operatörü	-	-	-	-	-	-	-	1
Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri	-	1	-	-	-	2	-	3
Hemşire	-	2	-	-	3	-	-	-

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Siirt ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Pazarlamacı, Kurye, Türkçe Öğretmeni, İlköğretim Matematik Öğretmeni ile Okul Öncesi Öğretmeni mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği ön plana çıkmaktadır.

Döner Kepçeli Ekskavatör Operatörü mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk sırada aranmaktadır. Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri mesleği için ilk sırada Hesap Yapabilme(Analitik Beceri) , Garson (Servis Elemanı) için ise ilk sırada aranan beceri Takım Çalışmasıdır.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Sekreter	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
-	Pazarlamacı	Okul Öncesi Öğretmeni	Pazarlamacı
-	Kurye	Türkçe Öğretmeni	Kurye
-	Döner Kepçeli Ekskavatör Operatörü	İlköğretim Matematik Öğretmeni	Türkçe Öğretmeni
-	Beton Trans mikser Operatörü	Satış Görevlisi	Okul Öncesi Öğretmeni
-	Yükleyici (Loder) Operatörü	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Döner Kepçeli Ekskavatör Operatörü
-	Kebap Ustası	Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri	Sekreter
-	Hemşire	İnşaat Mühendisi	İlköğretim Matematik Öğretmeni
-	-	Ön Muhasebeci	Ön Muhasebeci
-	-	İngilizce Öğretmeni	Kebap Ustası

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Garson (Servis Elemanı), Pazarlamacı, Kurye, Türkçe Öğretmeni, Okul Öncesi Öğretmeni meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı olan tek meslek ise Sekreter mesleğidir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Garson (Servis Elemanı), Pazarlamacı ve Kurye meslekleri; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Garson (Servis Elemanı), Okul Öncesi Öğretmeni, Türkçe Öğretmeni meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Siirt ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Siirt ilinde ise 20+ istihdamlı 30 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Siirt ilindeki işletmelerin yüzde 22,5'i son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Siirt ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı ve Bilgi ve iletişim sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleridir.

İnşaat sektörü gibi Siirt ilinde işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının nispeten düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	53
Toptan ve perakende ticaret	10
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10
Eğitim	9
İnşaat	9
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	9
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Ulaştırma ve depolama	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0
Finans ve sigorta faaliyetleri	0
Gayrimenkul faaliyetleri	0
Madencilik ve taş ocakçılığı	0
Bilgi ve iletişim	0
Genel Toplam	**106**

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde 106 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Siirt ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 50'si bu sektörde gerçekleşmiştir.

Bunun dışında, Toptan ve perakende ticaret ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

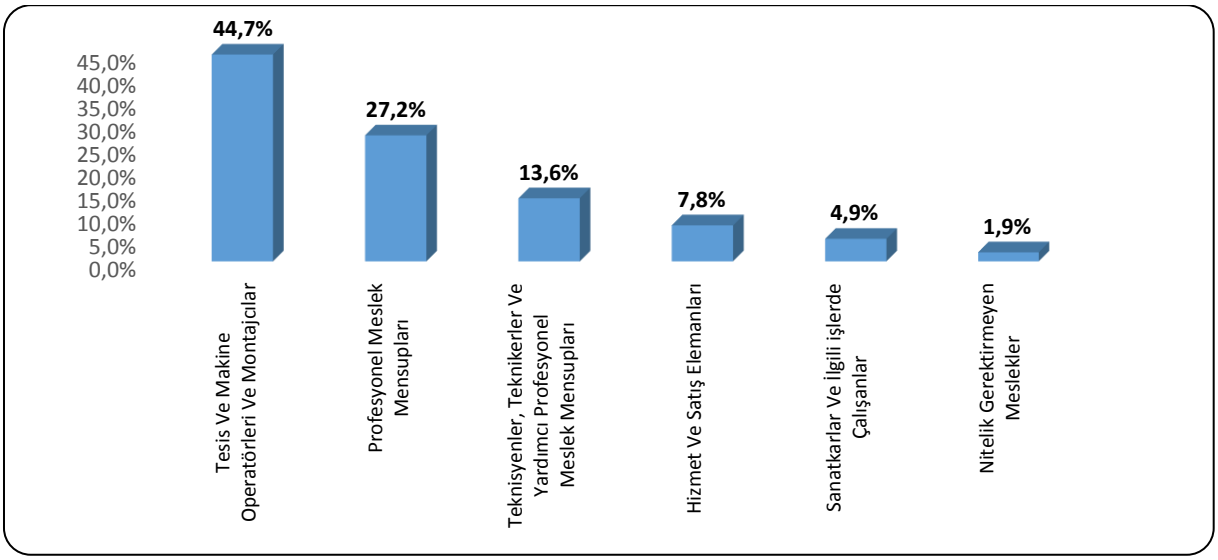

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 47 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 44,7'si bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de Siirt ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

Meslekler	TGÇM Eleman Sayısı
Düz Dikiş Makineci	31
Makineci (Dikiş)	10
Pazarlamacı	6
Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	4
Kalite Kontrol Sorumlusu	4
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	3
Ebe	3
Aşçı	3
Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim	3
Garson (Servis Elemanı)	2
Diğer	36
Toplam	**106**

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 31 kişi ile Düz Dikiş Makineci mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 10 kişi ile Makineci (Dikiş)ve 6 kişi ile Pazarlamacı meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), Pazarlamacı mesleklerin yine ilk sıralarda yer aldıkları görülmektedir. Siirt ilinde söz konusu meslekler, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Pazarlamacı gibi mesleklerin aynı zamanda açık işi en çok olan meslek arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

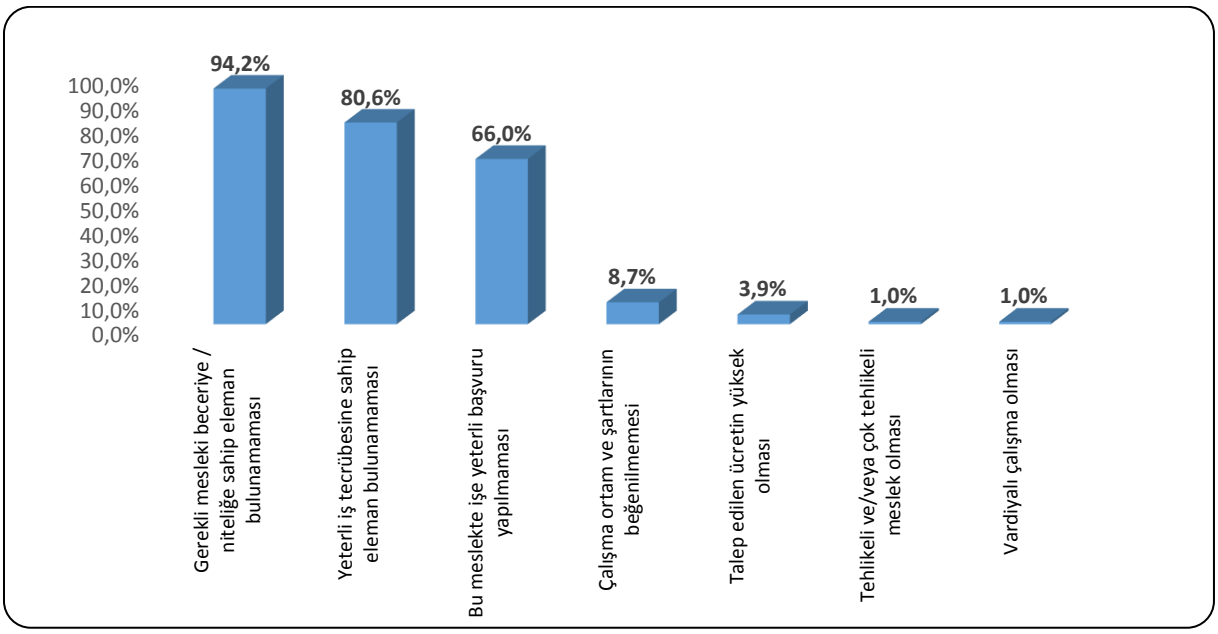

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması

gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman	Yeterli iş tecrübesine sahip	Çalışma ortam ve şartlarının
Düz Dikiş Makineci	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Makineci (Dikiş)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Pazarlamacı	83,3%	100,0%	66,7%	0,0%
Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	50,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Kalite Kontrol Sorumlusu	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	100,0%	100,0%	33,3%	0,0%
Ebe	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Aşçı	33,3%	100,0%	33,3%	0,0%
Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim	66,7%	100,0%	100,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Düz Dikiş Makineci, Kalite Kontrol Sorumlusu, Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim gibi mesleklerde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli Başvuru yapılmaması belirtilmiştir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Siirt ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Siirt ilinde işletmelerin yüzde 26,4'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Siirt ilinde ise yüzde 9,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İnşaat	12,5%	12,5%	10,0%	65,0%
Toptan ve perakende ticaret	36,4%	13,6%	18,2%	31,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9,1%	9,1%	9,1%	72,7%
İmalat	40,0%	10,0%	0,0%	50,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	50,0%	0,0%	20,0%	30,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	30,0%	10,0%	20,0%	40,0%
Ulaştırma ve depolama	37,5%	12,5%	0,0%	50,0%
Eğitim	42,9%	0,0%	0,0%	57,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**26,4%**	**9,3%**	**10,1%**	**54,3%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Eğitim sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise Toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Diğer hizmet faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri ile Bilgi ve iletişim sektöründeki işletmelerin tamamı ise istihdam değişimine ilikin fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	142	17,1%
İnşaat	314	16,2%
İmalat	67	11,8%
Eğitim	17	8,0%
Toptan ve perakende ticaret	49	6,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	19	6,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	31	4,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4	2,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	0,0%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%
Ulaştırma ve depolama	-55	-7,2%
Genel Toplam	**588**	**8,5%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Siirt ilinde ise bu oran yüzde 8,5 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 314 kişilik artış ile İnşaat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 17,1 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe

beklenmektedir. Siirt ilinde istihdam azalışı beklenen sektörler ise Ulaştırma ve depolama sektörüdür.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	329	43,7 %
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	158	29,7 %
Hizmet Ve Satış Elemanları	52	5,4%
Yöneticiler	10	5,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	32	4,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	19	3,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	-1	-0,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-11	-1,0%
Genel Toplam	**588**	**8,5%**

Kaynak: İPA 2019

Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler İlgili Meslekler grubları hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 329 kişilik artış ile Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar çalışanlardır. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grublarında azalış beklenmektedir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Servis Şoförü (Okul)
İnşaat Ustası	İnşaat işçisi
Sıvacı	Şoför-Yük Tasıma
Düz Dikiş Makineci	Camcı
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Çocuk Gelişimi Meslek Elemanı
Makineci (Dikiş)	Mobilya Montajcısı
Isı Yalıtımcısı	Okul Öncesi Öğretmeni
Ahşap Kalıpçı	Makine Mühendisi
Alçı Sıva Uygulayıcısı	Asansör Montaj Ustası
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	Teknik Servis Elemanı

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, İnşaat Ustası ve Sıvacı olup, Servis Şoförü (Okul), İnşaat işçisi ve Şoför-Yük Tasıma ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Sıvacı mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır. Siirt ili için inşaat sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Siirt ili için ilk sıradaki meslekler arasında aynı meslek bulunmamaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

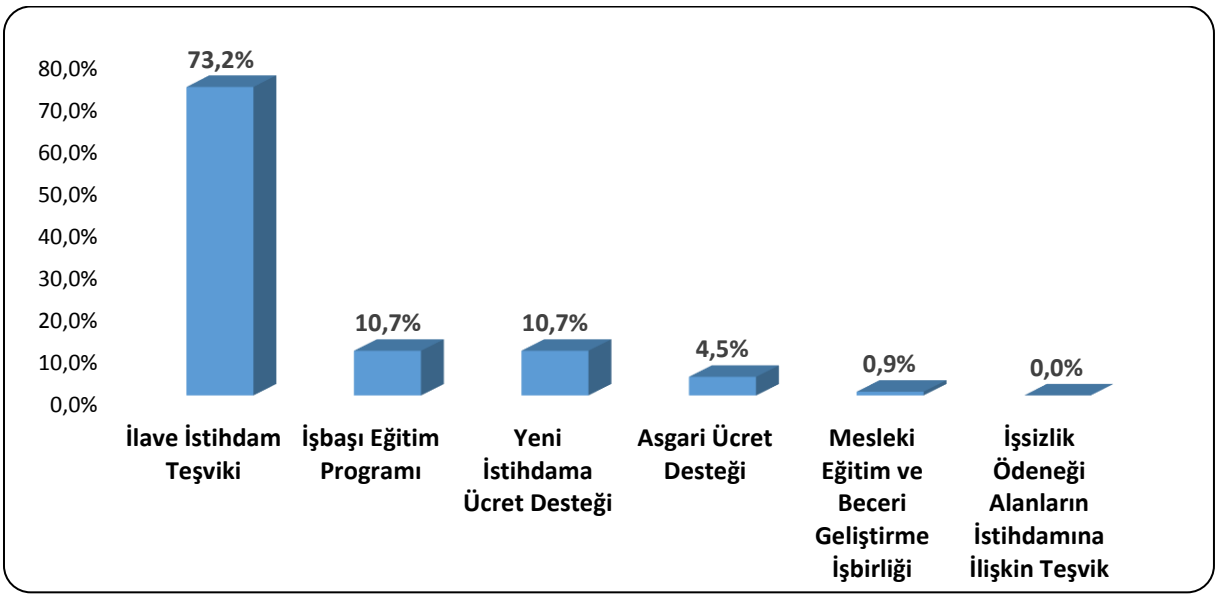

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise İşbaşı Eğitim Programı yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise İşsizlik ödeneği alanların istihdamına ilişkin teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

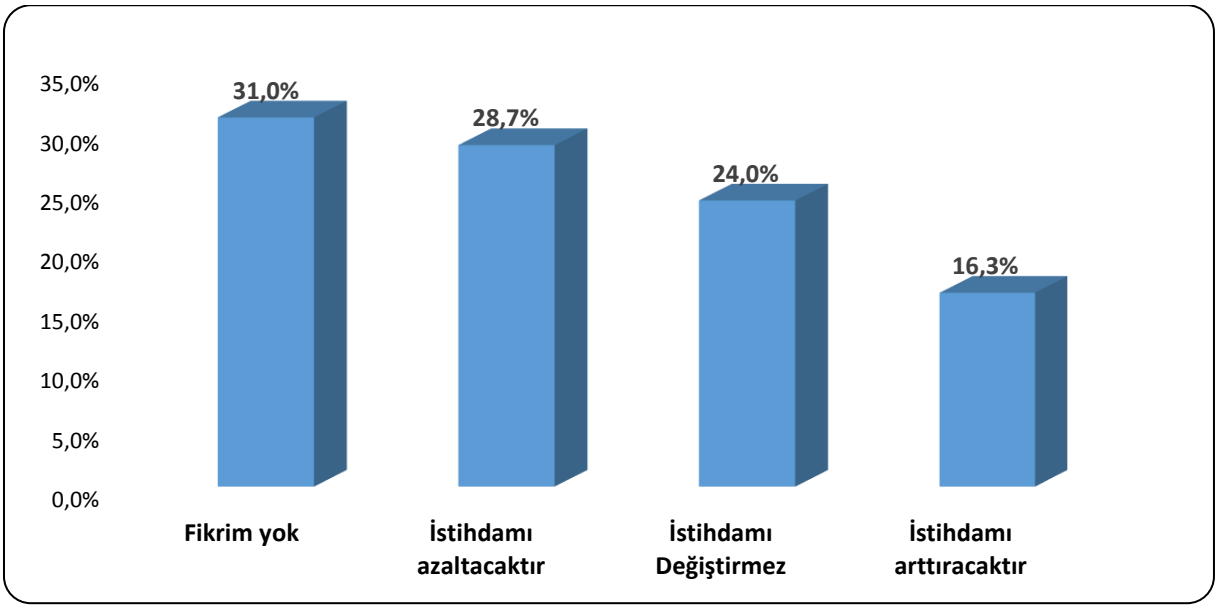

Kaynak: İPA 2019

Siirt ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 16,3'ü istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 28,7'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 24'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı değişmeyeceği görüşündeyken, yüzde 31'i ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Siirt ilinde; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe ise işverenlerin yarısı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,8'i teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracağını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Siirt İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Siirt ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 20,5 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TRC3 (Siirt-Batman-Mardin-Şırnak) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 25'tir.

Siirt ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. S'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Siirt ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 87,9'u erkeklerden, sadece yüzde 12,1'i kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde de kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler Toptan ve perakende ticaret, İmalat ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri gibi genellikle belirli bir beceri ve eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Siirt ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Siirt ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 22 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 439 kişi faydalanmıştır. Mesleki eğitim kursları 2015 yılına kadar değişkenlik göstermiş olup 2016 yılı itibari ile artış eğilimi göstermiştir.Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

Siirt ilinde son yıllarda büyümeye başlayan iki sektörümüzden biri olan imalat sektörü öncüsü tekstil atölyeleri olması ve bilişim sektöründe ise en büyük etken İŞKUR'un sağladığı teşviklerdir. Bu sektörler ile beraber Siirt ilinde düzenlenen kurs sayısı ve faydalanan kişi sayısında artış söz konusu olmuştur. Bu sayede mesleki beceri ve tecrübe kazanırken iş yerinde kalıcı olmaya başlanmıştır.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Siirt ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü İnşaat, İnşaat, İmalat, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ile Ulaştırma ve depolama sektörleridir.

Siirt ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 13 işletmede 42 açık iş tespit edilmiştir. Siirt ilinde Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 42 kişilik açık işin yüzde 28,5'ine tekabül eden 12 kişilik kısmı bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim, Toptan ve perakende ticaret, İmalat ve inşaat sektörleridir..

Siirt ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 10,1'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Siirt ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 43,9'dır.

İŞKUR'da açık işlerin karşılanma oranı 2016 yılında yüzde 52 iken bu oran 2018 yılında yüzde 74' lere çıkmıştır. İŞKUR yıllar itibariyle daha doğru eşleştirme yaparak açık iş karşılanma oranı artmıştır.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 41,5'nin; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "eğitim düzeyi Lisans" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden İletişim ve İfade yeteneği ile birlikte Takım Çalışması becerisine sahip olmalarını istemesi etkendir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Siirt ilinde işletmelerin yüzde 26,4'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Siirt ilinde ise yüzde 9,3 olarak gerçekleşmiştir.

Siirt ilindeki işverenlerin yüzde 73,2'si, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde de işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Siirt ilinde; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe ise işverenlerin yarısı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.**

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler * Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği.). Fiziki ve			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.